

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cursus theologici iuxta scholasticam huius temporis
Societatis Jesu methodum tomus ...**

Amico, Francesco

Duaci, 1640

IV. An sit possibilis species impressa diuinæ essentiæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82000)

SECTIO IV.

An sit possibilis species impressa Diuinæ essentia.

84. **P**RIMA sententia Vasquez. 1. p. disp. 43. ca. 7. de facto eam in beatis concedentis, quam sequitur Theodorus Smising. de Deo vno, tract. 2. d. 6. num. 69. & probabilem putat Richar. in 3. dist. 14. a. 1. q. 3. Eamque concedere videtur Aureolus quolib. 8. art. 2. vbi docet, Deum à beatis videri per similitudinem creatam, quæ est actus ipse intelligendi. Explicans autem, quid sit ipsum intelligere formaliter, ait esse ipsam receptionem speciei, eò quod ex Philosopho 3. de Anima, intelligere, est quoddam pati; non esset autem quoddam pati, si in alio, quam in ipsa receptione speciei formaliter confisteret.

85. Fundamentum Vasquez est, quia in omnium sententia infunditur beatis lumen gloriæ, vt comprincipium visionis beatæ: sed tale lumen est species impressa Diuinæ essentia; tum quia nullus ex antiquis Scholasticis lumen gloriæ distinguit à specie impressa: Tum quia S. Thom. 1. p. q. 12. ar. 2. & 3. Contra Gent. c. 54. lumen gloriæ appellat similitudinem Dei, quod est proprium speciei. Tū quia lumen gloriæ ita determinat intellectum beati ad videndum Deum, vt nullo alio determinatiuo superaddito, sufficienter ipsum determinet ad Deum videndum: sed species ad hoc tantum requiritur, vt determinet potentiam ad hoc, vel illud obiectum: ergo si independenter ab omni alio, intellectus beati per solum lumen est sufficienter determinatus ad videndum Deum, tale lumen erit species impressa Dei.

86. SECUNDA Sententia Scoti in secundò dist. 3. q. 9. §. ad quartum. Admittentis in angelis speciem abstractiuam, distinctè representantem essentiam Dei, non quidem in se, sed in suo representatiuo. Distinguit enim notitiam intuitiuam ab abstractiua Scotus in eo, quod intuitiua immediatè producit, & terminatur ad obiectum in se: abstractiua verò est omnis alia cognitio, quæ nec ab obiecto producit, nec ad ipsum immediatè terminatur. Angeli igitur in sua creatione habuerunt speciem abstractiuam Diuinæ essentia, quæ illam distinctè representabat, non immediatè in se ipsa, sed in suo representatiuo: quamuis ibidem doceat, speciem hanc non esse Angelo rationem cognoscendi in Qua, sed tantum Qua; quod an sit coherentè dictum constat ex præcedenti disputatione. Mouetur autem Scotus ad hanc speciem abstractiuam Diuinæ essentia angelo concedendam, quia naturalis beatitudo angeli excedit naturalem beatitudinem hominis, etiam existentis in statu innocentie: sed homo in statu innocentie habebat distinctam notitiam Dei vltimi finis, ergo distinctiorem

habere debebat angelus: hanc autem habere non poterat, nisi per speciem abstractiuam Diuinæ essentia, distinctè ipsam representantem, non quidem in se, sed in suo naturali representatiuo.

87. TERTIA sententia negat de facto speciem impressam Diuinæ essentia, concedit autem de possibili. Est Argent. in 3. d. 14. q. 1. art. 1. ad tertium, Mayroni quodlib. 4. in fine. Molinæ 1. p. quæst. 12. art. 2. disp. 1. conclusionem 4. Valent. puncto 2. sub finem. Suarez lib. 2. de Diuinis attributis, cap. 13. Inclinat Scotus in 2. dist. 3. quæst. 9. §. ad rationes, & in 4. dist. 49. quæst. 11. §. Resp. dicitur circa finem; vbi soluit rationes in oppositum. Prima pars sententiæ constat, nam species impressa eatenus requiritur, quatenus nequit obiectum, vel propter absentiam, vel propter sui materialitatem ad cognitionem concurrere: atqui Diuina essentia est intimè præsens intellectui beatorum, & per se ipsam summè immaterialis: frustra igitur ipsius vice reponitur species creata.

88. Secunda pars probatur primò, quia datur species expressa, quæ perfectius Deum representat: ergo possibilis est impressa eiusdem. 2. Quoties in ordine ad vnum effectum non repugnat vnum principium, non debet repugnare & alterum, ad eundem effectum requisitum: sed in ordine ad visionem Dei non repugnat principium, tenens se ex parte potentia, quod est lumen gloriæ; ergo nec principium tenens se ex parte obiecti, quod est species impressa.

89. QUARTA sententia huiusmodi specie non solum negat de facto, sed etiam de possibili. Est Henrici in summa art. 33. quæst. 2. ad 3. & quodlib. 4. quæst. 7. S. Tho. 1. p. q. 12. ar. 2. & 3. contra Gent. cap. 49. & 51. q. 8. de veritate art. 1. & q. 10. a. 11. quodlib. 7. a. 1. & in 4. dist. 49. q. 2. ar. 1. Durandi quæst. 2. à num. 12. Capreoli q. 5. a. 1. Soti q. 2. art. 3. conclusionem 2. Palatii disp. 1. sub finem, Bassoli in 3. dist. 14. q. 1. a. 1. §. dico igitur. Marsilij q. 10. ar. 2. dubio incidente conclusionem 2. Ferrar. 3. contra Gent. c. 49. Caiet. & Bannes 1. p. loco præcitato, Zumel ibidem disp. 2. Gonzalez disp. 25. sect. 3. Arrubalis disp. 16. cap. 4. Bartholomei Torrez quæst. 27. art. 1. disp. 5. parte 2. dub. 4. Quæ sententia vera est & sequenda. Difficultas est in assignanda implicancia. Duplex autem implicantiæ genus assignari solet; alterum eorum, qui negant speciem impressam, admittunt autem expressam; vnde simul implicantiæ afferunt de vna, & disparitatem de alia: alterum eorum, qui vtramque simul negant. Primò igitur prius, secundò posterius implicantiæ genus examinabimus.

91. PRIMA implicancia sit Ferrar. 1. contra Gent. c. 43. §. 5. est, vbi probabiliter sustinens opinionem de specie expressa Diuinæ essentia, hanc assignat rationem, cur possibilis sit species expressa, non autem impressa Diuinæ essentia: quia nimirum species expressa immediatè producta à Deo, vt à forma actua-

Argentinas.
Mayronus.
Molina.
Vasquez.
Scotus.

Henricus.
S. Thom.

Durandus.
Capreolus.
Sotus.
Palatius.
Bassoli.
Marsilius.
Ferrariensis.
Caietanus.
Bannes.
Zumel.
Gonzalez.
Arrubal.
Torrez.

Ferrariensis.

te intellectum beati, simul cum ipso Deo supplente vicem speciei, habet rationem vnius perfecti, & totalis representatiui rei intellectæ, non autem species impressa creata, vel expressa producta ab impressa creata.

92. Sed contrà, tum quia eodem modo dici posset, quod species impressa creata simul cum Deo, supplente vicem speciei impressæ, haberet rationem vnius perfecti, & totalis representatiui obiecti intelligibilis in actu primo. Tū quia, sicut species impressa se sola debet representare obiectum in actu primo, ita expressa se sola debet representare obiectum in actu secundo; debet enim se sola supplere vicem & absentiam obiecti.

Sotus.

93. Secunda Implicantia est Soti, quæ duplex est; altera, quia impressa species representat obiectum efficienter, expressa verò formaliter; implicat autem principium creatum effectuum visionis Dei, non autem formale: eò, quod implicat, creaturam efficienter beare hominem. Hanc rationem sequitur Torrez. Altera est, quia species impressa, cum substituitur loco obiecti, debet esse in eodem ordine immaterialitatis cum ipso, non autem expressa, quæ solum se tenet ex parte potentia.

94. Sed contra primam implicantiam, quia non repugnat, hominem efficienter beari ab aliquo principio creato, ut constat de lumine gloriæ, efficienter concurrente ad visionem Dei. Contra secundam, quia non minus species expressa, quam impressa tenet se ex parte obiecti, substituiturque loco illius; illa in ratione principij effectiui; hæc in ratione vitalis imaginis, formaliter exprimentis obiectum: ergo utraque seruare debet proportionem immaterialitatis cum obiecto.

Zumel.

95. Tertia Implicantia est quorundam Theologorum apud Zumel, quæ talis est: Species impressa Dei, si daretur, necessarîo esset infinita, non autem expressa, quia hæc limitatur ex potentia finita, à qua producitur; illa verò nec limitari posset ex causa, quæ infinita est; nec ex obiecto, quod est etiam infinitum; nec ex coagente aliquo finito, cum nullum creatum agens ad illius productionem concurreret; nec ex peculiari idea, cum nullam haberet ideam; neque ex libero concursu Dei, quia non liberè, sed naturaliter à Deo emanaret, uti emanant cæteræ species à suis obiectis: cum enim species sit naturalis imago obiecti, non liberè, sed naturaliter ab eo emanaret. Confirmatur: nam illa talis esset natura, ut eadem numero inuariata apta esset determinare quemcunque intellectum, etiam infinito lumine præditum, ad quamcunque visionem Dei, etiam infinitam, si possibilis esset, quod est evidens signum infinitæ perfectionis.

96. Sed contrà, nam allatum discrimen inter speciem impressam & expressam nullum est: quia sicut per aduersarios limitatur expressa ex potentia finita, à qua producitur; ita impressa à libero concursu Dei: falsum namque est, eam naturaliter à Deo emanaturam:

neque enim hoc postulat intrinseca natura speciei, ut constat de speciebus angelicis, quæ liberè à Deo produciuntur. Tum ab actu finito, ad quem per aduersarios talis species ordinaretur. Neque verum esset, eam nullam ideam habere in mente Diuina, nam sicut per aduersarios Deus peculiarem ideam habet de specie expressa, ita & de impressa: quamuis nullam ideam haberet de obiecto ipso, quod est Deus per talem speciem representatus. Ad Confirmationem 1. responderet aduersarius, id provenire non ex infinitate speciei, quæ solum posset ut instrumentum ad visionem concurrere, sed vel ex infinitate luminis, vel Dei principalis agentis. 2. Negaret assumptum, nam sicut quilibet species creata est determinatæ perfectionis, ita determinato modo representat obiectum.

Arrubal.

97. Quarta Implicantia est Arrubalis. Puri actus species impressa dari non potest: Deus est purus actus: ergo Dei impressa species dari non potest. Maiorem probat, quoniam purus actus est de se essentialiter intelligibilis perfectiori modo, quam esset per ullam speciem creatam; cum enim hoc sit perfectio, nullam includens imperfectionem, concedenda est Deo enti perfectissimo: sed obiectum, quod per suam essentiam est proximè intelligibile, & intimè unitum cuicumque potentia, non potest per aliquam impressam similitudinem representari. Minorem hanc, in qua tota vis ipsius ratiocinationis consistit, sic probat: Implicat forma, quæ essentialiter ordinatur ad perficiendum agens, secundum eam rationem, qua agens est tale per essentiam; ut implicat accidentia, quæ essentialiter ordinantur ad efficiendum substantiam operatiuam, si substantia ipsa ex se sit proximè & completè operatiua: Implicat qualitas, quæ ordinatur ad facilitandam potentiam ad operandum, si potentia per se ipsam summam habet in operando facilitatem; atqui species impressa essentialiter ordinatur ad reddendum obiectum proximè intelligibile, ut sic possit determinare potentiam ad cognitionem sui. Ergo implicat species impressa Dei, qui per suam essentiam est proximè intelligibilis, & se ipso unitus cuicumque potentia intellectiua, ut illam determinare possit ad cognitionem sui. Minor constat, nam hæc est essentia & natura speciei; est enim essentialiter Vicaria obiecti, ut inductione patet. Maior probatur, quia quod est essentialiter tale, nequit fieri tale per formam accidentalem superadditam; quia cum talis forma nullum alium haberet effectum, esset essentialiter superflua; atque adeo repugnans: quoniam ex vna parte ordinaretur ad perficiendum aliud, quia hæc esset natura ipsius; ex alia verò non ordinaretur, quia res, ad quam ordinaretur, non esset capax talis effectus, quia supponeretur per se essentialiter talis. Non est autem eadem ratio de specie expressa, quia hæc se tenet ex parte potentia; nec effectus ipsius, est facere obiectum intelligibile, sed intellectum: Deus autem, licet per suam essen-

essen-

essentiam sit actu intelligibilis, non est tamen per suam essentiam actu à creatura intellectus, & ideo hoc fieri debet per formam inhaerentem creaturæ, qua Deus denominetur à creatura intellectus.

98. Sed contrà, quoniam falsum est illud principium, in quo tota hæc ratio fundatur, nempe, quod est per se operativum, non potest fieri per aliam formam operativam: constat primò in substantia angelica, quæ respectu proprii intellectus est proximè intelligibilis, & determinatiua eiusdem ad cognitionem sui, cum tamen non repugnet, intellectum angelicum determinari ad cognitionem sui per speciem superadditam distinctam. Quod sic ostendo; nam certum est, eandem substantiam respectu alterius intellectus esse intelligibilem, & proximè determinatiuam ad cognitionem sui per speciem distinctam: atqui posset Deus, talem speciem producere in intellectu eiusdem angeli, cuius esset species, & cum ea concurrere ad notitiam eiusdem angeli, non concurrente cum substantia eiusdem ad notitiam sui ipsius. Atqui tunc angelus se ipsum cognosceret, non per substantiam, sed per speciem à se distinctam. Igitur potest, quod est per se operativum, fieri per aliam etiam formam superadditam operativam. Omnia elucet, nam potest Deus impedire, ne substantia angelica influat in proprium intellectum ad notitiam sui, & simul concurrere cum specie superaddita eiusdem angeli ad eandem cognitionem sui: quæ cognitio, cum fiat ex propria specie angeli, erit expressiua sui non minus quam cognitio producta à propria substantia. Igitur angelus non solum est intelligibilis per propriam substantiam, sed per distinctam etiam speciem; ergo & Deus.

99. Secundò Constat in omni causa æquiuoca, quæ productiua effectus per suam substantiam, fieri potest productiua eiusdem per virtutem vniuocam superadditam: sic piper calefactiuum virtualiter per se ipsum, fieri potest calefactiuum formaliter per calorem superadditum: ergo & Deus intelligibilis per se ipsum, fieri potest intelligibilis per speciem superadditam: Consequentia constat, nam dicitur Deus intelligibilis per efficientem vim determinatiuam, quam habet respectu intellectus creati ad visionem sui: sed hæc virtus æquiuoca est, cum sit virtus productiua ad extra: species verò impressa Dei esset vniuoca repræsentatiuè respectu visionis eiusdem, nam vtræque esset creata similitudo Dei accidentalis. Confirmatur: nam Deus est per se ipsum potens in omnem effectum, & tamen non repugnat, hanc virtutem communicari creaturæ: ergo licet Deus sit per se ipsum potens determinare intellectum creatum ad visionem sui, non repugnabit, communicari hanc vim speciei impressæ.

100. Tertiò Impugnatur hæc ratio à priori, quia nulla ex hoc sequeretur imperfectio in Deo: nam ex hoc, quod fieret Deus intelligibilis per speciem creatam, non tolleretur,

quin maneret intelligibilis per se ipsum. Nec aliqua sequeretur contradictio in specie ipsa: nam quæ assertur, nempe, quia ordinaretur, & non ordinaretur ad efficiendum obiectum intelligibile, saluatur respectu diuersorum: siquidem ordinaretur ad efficiendum obiectum intelligibile extrinsecè, non ordinaretur ad efficiendum obiectum intelligibile intrinsecè.

101. Neganda igitur est maior primi syllogismi: & ad probationem dicendum, posse actum purum intelligibilem per se, fieri intelligibilem per aliud à se distinctum; esset enim hæc maior perfectio Dei, si aliunde nõ implicaret, non solum posse se ipso, sed mediâ etiam specie intellectum creatum determinare ad visionem sui. Neganda est etiam minor subsumpta: ad cuius probationem distinguenda est maior: nam implicat, rem essentialiter ordinari ad perficiendum subiectum secundum eam rationem, quâ subiectum est tale essentialiter, ex intrinseca natura & exigentia subiecti, non autem ex libera voluntate Dei: cum non implicet, agens eundem effectum operari per varias formas, quarum vna sit intrinseca, altera extrinseca. Iuxta hæc distinctionem soluendæ sunt instantiæ de accidentibus, & qualitate facilitante: nam possent hæc ordinari ad perficiendum subiectum, non ex intrinseca natura & exigentia subiecti, sed ex libera voluntate, Dei: nam potest accidens ordinari ad subiectum, esto subiectum ab intrinseco non exigit tale accidens, vt constat de accidente supernaturali, quod essentialiter ordinatur ad subiectum naturale, esto hoc non exigit illud. Nec talis species foret superflua, nam esset vniuocè determinatiua intellectus creati ad visionem Dei, & denominaret Deum extrinsecè & vniuocè intelligibilem, in ordine ad intellectum creatum, quam denominationem non habet Deus à propria essentia.

102. QUINTA Implicantia Ambrosij *Amb. Machin. i. p. disput. 15. sect. 1.* Implicat instrumentum connaturale illius effectus, qui natura sua petit esse à Deo, vt à causa proxima: visio beata natura sua petit esse à Deo, vt à causa proxima: ergo ad eam implicat species impressa, quæ est connaturale instrumentum obiecti. Maiorem probat, quia instrumentum connaturale essentialiter ordinatur ad supplendum aliquem defectum principalis agentis, velut impotentiam, distantiam, vel improportionem aliquam; at Dei principalis agentis visionis beatæ nullus defectus supplebilis est: igitur nullum possibile est naturale instrumentum. Probat minorem quia visio beata, sicut quauis alia intuitiua cognitio, natura sua petit esse ab obiecto, nõ solum vt à terminante, sed etiam vt à mouente; nam ex obiecto, & potentia paritur notitia. Vnde quando obiectum est per se proportionatum, & coniunctum potentie, seipso concurret sine specie: igitur species solum ponitur ad supplendum defectum: ergo quando nullus obiecti defectus supplebilis

est, nulla dari poterit species impressa talis obiecti.

103. Sed contrà, tum quia falsum est, instrumentum connaturale essentialiter ordinari ad supplendum defectum principalis agentis, nam esto hoc reperiatur in instrumentis concessis causis secundis, non est tamen essentialiter instrumento ut sic. Neque instrumentum dicitur naturale ex eo, quia supplet agentis imperfectionem, sed quia proportionatur effectui producendo. Tum quia falsum est, speciem esse instrumentum, sed causam principalem, partialem cognitionis, cum in ratione obiectiue representationis ab illa non excedatur.

104. *SEXTA* Implicantia fit: Deum esse intelligibilem, est ratio prima incommunicabilis creaturæ; sicut esse causam primam, competit Deo incommunicabiliter. Fundamentum est, quia intelligibilitas sequitur ad ens; unde sicut Deus est primum ens, & in ratione talis incommunicabilis est creaturæ; ita est primum intelligibile, & in ratione talis, incommunicabilis est eidem creaturæ. Si autem posset producere speciem impressam sui, posset communicare creaturæ rationem primi intelligibilis, nam species per omnia gerit vicem obiecti; est enim Vicaria & substituta illius: hæc autem ratio non militat in specie expressa, quia hæc non se tenet ex parte obiecti, sed ex parte potentia, quam informat, & reddit formaliter intelligentem.

105. Sed contrà, nam sicut Deus communicat creaturæ esse causæ, non communicando illi esse primæ causæ, ita communicare posset esse intelligibile, non communicando illi esse primi intelligibilis. Confirmatur, quia non minus Deus est primum intellectuum sui, quam primum intelligibile: Sed potest communicare esse intellectuum sui, mediolumine gloriæ, non communicando primum intellectuum sui; ergo communicare poterit esse intelligibile sui, mediâ specie creatâ, non communicando primum intelligibile sui. Cuius ratio est, quia primitas perfectionis Diuinæ in eo consistit, ut sicut ipsa est prima in essendo à nullo dependens, ita sit prima in operando, à qua cætera in operando pendent: sed communicando Deus aliquam intelligibilitatem sui, non necessariò communicaret hanc primitatem in operando, nam adhuc talis species in actiua determinatione potentia creatæ, penderet à prima intelligibilitate & determinatione Dei, ut cæteræ causæ secundæ in productione suorum effectuum: unde neganda est minor fundamenti: & ad probationem, nego speciem impressam per omnia gerere vicem obiecti, sicut nec causa secunda per omnia gerit vicem causæ primæ, in producendo effectum; sed solum dicitur vicaria obiecti, eiusque vicem gerere in determinatione potentia ad cognitionem obiecti, non autem in modo illam determinandi dependenter, vel independentem à superiore

determinatio.

106. *Instabis*: Implicat Deum communicare creaturæ passiuam intelligibilitatem sui: ergo & actiuam. Respondetur negando consequentiam, nam passiuam intelligibilitatem consistit in ratione causæ formalis obiectiue; actiua verò in ratione causæ efficientis: est enim obiectum actiue intelligibile, quatenus potens est actiue mouere, seu determinare intellectum ad cognitionem sui; est verò passiuè intelligibile, quatenus aptum est per se ipsum, in genere causæ formalis obiectiue terminare cognitionem sui. Potest autem creatura participare virtutem actiuam Dei, non autem formam ipsam Dei, qui illam participare potest mediâ entitate distinctâ ab ipso Deo, hanc autem participare non potest, nisi participando ipsam essentiam Dei, quod implicat.

107. *SEPTIMA* implicantia fit: Species intelligibilis supplet vicem obiecti; ergo naturaliter requirit absentiam obiecti; propterea enim intellectus angelicus ad notitiam sui speciem intelligibilem, à propria substantia distinctam non requirit, quia semper illam præsentem habet: sed quotiescunque implicat terminus qui naturaliter exigitur, implicat res ipsa exigens: implicat autem absentia Dei à quouis intellectu creato: igitur implicat species impressa Dei. Minor subsumpta claret: assumpta probatur, quoniam naturalis exigentia rei non distinguitur ab ipsa re: ergo, si implicat naturalis exigentia rei, implicabit res ipsa. Sed implicante termino, qui naturaliter exigitur, implicat naturalis exigentia rei, ut inductione constat: implicante enim risibilitate, quæ est proprietas, quam naturaliter exigit homo, implicaret homo: implicante extensione locali, quæ est proprietas quantitatis, implicaret quantitas. Igitur implicante absentia Dei, à quouis intellectu creato, quæ est proprietas, quam naturaliter exigit species, implicat species ipsa Dei. Quæ ratio non militat de specie expressa, quia hæc non supplet vicem obiecti, cum sit ipsemet actus potentia, qui æquè naturaliter stare potest cum præsentia, ac cum absentia obiecti, ut patet de notitia angeli respectu sui, & aliorum.

108. Sed contrà, nam licet implicante termino primario, & positiuo, penes quem res specificatur, implicet res ipsa talem terminum exigens, ut argumentum, & exempla probant; non tamen implicabit, implicante solum aliquo termino negatiuo & secundario, qualis est absentia obiecti respectu speciei intelligibilis; cum enim hæc sit pura negatio præsentia obiecti, nequit esse terminus formaliter specificans speciem impressam, sed sola conditio, sine qua species esset naturaliter superflua. Cæterum terminus formaliter specificans speciem impressam, est obiectum ipsum, ut exprimendum per actum.

109. *OCTAVA* implicantia: posito lumi-

ne

ne gloriæ in intellectu beati Deus necessario determinat illum in ratione speciei ad visionem sui; repugnant autem eiusdem effectus due causæ totales; igitur & species impressa Dei. Consequentia constat, nam talis species esset essentialiter superflua, quoniam determinante Deo, adæquatè, & necessario in ratione speciei, intellectum beatum ad visionem sui, non posset ipsa simul ad eandem visionem intellectum determinare. Minor supponitur ex Philosophia. Maior probatur, nam munus speciei est se ipsa formaliter potentiam determinare ad notitiam obiecti; Sed Deus suam immensitatem, est intellectui beati intimè præsens: ergo posito in ipso lumine gloriæ, Deus necessario, & adæquatè determinat illum ad visionem sui; ad hoc enim sufficit dispositio ex parte potentiae, & obiectum proximè intelligibile unitum potentiae. Sed contrà, nam hæc ratio supponit speciem impressam formaliter, non effectivè determinare potentiam, cuius oppositum suppono ex Philosophia.

Marfilus.

110. NONA Marfilij: si species Dei foret possibilis, cum ea finita esset, creari posset alia & alia essentialiter perfectior; nequit autem creari alia & alia essentialiter perfectior, nam tam visio Dei, quam obiectum, ad quod ordinatur, est essentialiter unum. Sed falsa est sequela maioris, ut constat de lumine gloriæ, quod etsi finitum sit, nequit tamen perfectius & perfectius essentialiter creari. Sufficit igitur, ut illa creari possit perfectior & perfectior intensivè.

Palatius.

111. DECIMA implicantia est Palatij. Species rerum eminentius esse habent, quam res ipsæ: nulla autem creatura habere potest eminentius esse Deo: igitur nulla species creata Divinæ essentiae dabilis est. Minor cum consequentia patet. Maior probatur, quia species rei materialis habet esse spirituale, & intentionale, auctore Philosopho 2. de anima text. 121. ubi docet, sensum suscipere formas sine materia, perinde atque cera suscipit sigilli figuram absque auro. Ergo si species rei materialis est eminentior, quam sit res ipsa, à qua producitur, etiam alia erunt eminentiores rebus, quarum sunt species. Nec obstat, inquit, quod species producantur à rebus ipsis: & nulla res producere possit effectum nobiliorem se: quia non tantum producuntur à rebus, sed etiam à lumine, & reliquis influentijs cœlestibus.

Aristoteles.

112. Sed contrà primò, quia hæc ratio militat etiam contra speciem expressam, quam ipse non videtur negare. Secundò falsum est, speciem habere esse eminentius obiecto, tum quia Deus est tum impressa, tum expressa species sui, cum tamen, ut species, non sit eminentior se ipso, ut obiecto. Tum quia species substantiæ spiritualis non est eminentior substantiæ ipsa spirituali, cum illa sit accidens, hæc substantia. Tum à priori, quia species est naturalis proprietas rei cognoscibilis: nulla autem

proprietas est eminentior re ipsa, cuius est proprietas: igitur nulla species est eminentior suo obiecto. Maior constat, quia species est naturale complementum cognoscibilitatis rei; dicuntur enim res cognoscibiles per actiuam virtutem mouendi cognoscitiuam potentiam ad notitiam sui, quod præstant medijs speciebus à se naturaliter productis: sed cognoscibilitas est naturalis proprietas rei; ergo & species, quæ talis cognoscibilitas formaliter completur. Quod autem nulla naturalis proprietas sit eminentior re ipsa, cuius est proprietas, probatur, quia naturalis proprietas est proprius & adæquatus effectus rei: nullus autem proprius & adæquatus effectus rei potest esse eminentior re ipsa, alioqui effectus excederet suam causam.

Palatius.

113. Nec satisfacit Palatius, dicendo, species sensibiles produci mediante luce, aut influentiâ cœlesti: tum quia species ipsius lucis non producuntur mediante alia virtute, distinctâ à virtute cognoscibilitatis ipsius lucis. Tum quia substantia spiritualis angelica non producit in se ipso speciem expressam, quæ perfectior est impressa, eminentiorem, quam sit sua ipsius substantia. Tum à priori, quia species est naturalis proprietas rei cognoscibilis: nulla autem naturalis proprietas rei producitur à re, cuius est naturalis proprietas, ut ab instrumento alterius, sed à re ipsa ut à causa principali. Ergo species visibiles, ut naturales proprietates rerum visibilium, non producuntur à rebus visibilibus mediâ luce, vel aliquâ influentiâ cœlesti ut causâ principali, sed à rebus ipsis visibilibus.

Aristoteles.

Vnde nego, eas esse spirituales. Ad Aristotelem autem dico, mentem eius coloco tantum fuisse docere, sensum non suscipere in se ipso res, quas debet cognoscere, sed typos tantum, & imagines ipsarum; non tamen inde concluditur, has imagines esse spirituales, aut habere esse eminentius, quam habeant res ipsæ, quarum sunt imagines.

114. Atque hæc sunt implicantia, quæ impugnant speciem impressam. Inter eas verò, quæ etiam expressam impugnant, unam tantum reperio impugnatione dignam apud Henricum supra citatum; & sit,

Henricus.

115. VNDECIMA implicantia: Si species impressa, vel expressa Dei possibilis esset, naturali vi cognosci posset ab Angelo; cum autem hæc esset naturalis imago Dei, naturaliter per eam posset Deus ab Angelo cognosci. Sed contrà, quia cum talis species esset supernaturalis, utpote Deum in se ipso representans, nulli intellectui creato foret naturaliter debita; proinde à nullo intellectu creato esset naturaliter cognoscibilis.

Implicantia

Implicantia auctoris.

116. **V**ltima & mea implicantia hæc est. Species impressa essentialiter ordinatur ad expressam, ut principalis causa ipsius. Implicat autem expressa; igitur & impressa. Consequentia constat, quia implicante primario termino specificante, implicat res ipsa specificabilis: ergo implicante specie expressa, quæ est primarius terminus specificans impressam, implicabit impressa. Minor constat ex dictis sectione præcedente. Maiorem probō, quia species impressa cum sit virtualis & effectiua similitudo obiecti, essentialiter ordinatur ad exprimendam formalem similitudinem eiusdem obiecti. Quod autem sit princeps causa, & non instrumentum, sic ostendo: Nam species impressa est suppletiva totalis concursus obiecti: sed obiectum non est instrumentum, sed princeps causa speciei expressæ; quia in ratione representationis non excedit perfectionem obiecti. Maior probatur, nam species impressa supplet absentiam obiecti; ergo & totalem concursum ipsius, quia nec species expressa produci potest sine totali concursu obiecti; nec obiectum absens, & non existens concurrere potest ad effectum præsentem. Neque dicas, in absentia obiecti principalem concursum ipsius suppleri à Deo, ut supplet in reliquis instrumentis naturalibus, absente causâ principali: nam reliqua instrumenta naturalia non requirunt per se, & ex natura sua absentiam causæ principalis; unde non est mirum, si interdum per accidens, separatis à causa principali, Deus suppleat concursum ipsorum causæ principalis: at species impressa per se, & ex intrinseca natura sua requirit absentiam obiecti, nam præsentem obiecto proximè intelligibili, nulla producit species. Unde signum est illam supplere totalem concursum obiecti. Tum quia inter speciem impressam, & expressam est perfecta convenientia in ratione imaginis, & obiectivæ representationis. Dicitur autem à Philosophis species instrumentum obiecti, non in ratione concursus, sed supplementi: quo pacto interdum una causa principalis, substituta vice alterius, dicitur instrumentum illius. Si igitur species impressa est principalis causa speciei expressæ in esse representatio, in eodem esse representatio continere debet in actu primo quidquid species expressa continet in actu secundo: sed species expressa continere debet totam perfectionem obiecti in esse actuali representationis; ergo eandem continere debet species impressa in esse representationis virtuali.

S. Thomas.

117. Hanc nostram rationem supponit S. Thomas 1. p. quæst. 12. artic. 2. ubi ideo negat quamcunque speciem creatam Dei, quia deberet habere perfectionem Dei, & esse in eodem ordine immaterialitatis cum ipso Deo: Quæ ratio, ut probet intentum, necessariò supponit tam speciem impressam, quam expressam, debere esse adæquatam similitudi-

nem obiecti: & in expressa, tanquam in propria imagine, videri obiectum ipsum; alioquin si supponeret speciem expressam esse solam rationem *Quæ*, & impressam principium huius, facile negari posset, speciem vel impressam, vel expressam Dei, debere continere perfectionem ipsius Dei.

118. Dices: de facto datur cognitio, quæ Deus videtur in se ipso: ergo dabile est principium creatum productivum talis cognitionis ex parte obiecti: sed esse determinativum potentia ex parte obiecti est proprium munus speciei impressæ: igitur possibilis est species impressa Dei. Resp. Nego, esse determinativum quomodocunque potentia ad obiectum, esse munus speciei impressæ, sed esse determinativum per expressionem obiecti intra ipsam potentiam cognoscentis, intra quam debet virtute speciei impressæ intentionaliter produci obiectum, esse proprium munus speciei. Est enim species impressa essentialiter ordinata ad suppleendam absentiam obiecti, atque adeò debet illud virtualiter & effectivè continere, non quidem in esse reali, sed in esse intentionali.

119. Ad argumenta primæ sententiæ Resp. Ea tantum concludere, lumè esse aliquo modo principium visionis Dei, quod ultro concedo; non autem quod sit principium per modum speciei, nam ad hoc requiritur ut sit principium per modum exprimentis & producentis obiectum intra ipsam potentiam cognoscentis. Cæterum falsum est, quod Aureolus docet, intelligere esse solam speciei receptionem, sed potius esse vitalem actum à propria potentia elicitum, concurrente aliquo determinativo ex parte obiecti. Nuncupatur autem à Philosopho *quoddam pati*, quia non fit per actionem transeuntem, sed immanentem, quæ manet & recipitur in ipso agente.

Aureolus.

120. Ad secundam sententiam Scoti nego huiusmodi speciem abstractivam divinæ essentia esse possibilem; contra quam militant omnes rationes, quibus negatum est, possibilem esse speciem impressam, vel expressam Divinæ essentia. Ad fundamentum ipsius, neganda est Minor subsumpta; quia poterat naturalis beatitudo Angeli esse perfectior naturali beatitudine hominis per clariorem, & expressiorem notitiam obiectivam Dei, ortam ex perfectiore cognitione intuitiva creaturarum.

Scotus.

121. Ad Primum Tertiæ quatenus probat possibilitatem speciei impressæ Divinæ essentia, nego antecedens. Ad secundum nego maiorem, quia potest vnum principium implicare, non implicante altero, ad eundem effectum requisito, ob specialem rationem.